

σει, ὅτε ὁ Ἑβράρδ, οὗ τὴν ἀνδρείαν ἐξύμνησεν ὁ Ραούλ δὲ Κάεν, ἐνισχύει τὸ θάρρος τῶν συστρατιωτῶν του, τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς των, καὶ ῥίπτει ἐκ νέου τὸν τρόμον ἐν μέσῳ τῶν ἀπίστων.

Οἱ ἱστορικοὶ παρατήρησαν ὅτι οἱ χριστιανοὶ εἰσῆλθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἡμέραν παρασκευῆν, περὶ τὴν τρίτην τῆς ἐσπέρας ὥραν, καθ' ἣν δηλαδὴ ἡμέραν καὶ ὥραν ἐξέπνευσεν ὁ Χριστὸς διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἡ ἀξιωματικὸν ἐκείνη ἐποχὴ ὅμως οὐδόλως ἐνέπνευσεν εἰς τὰς ψυχὰς των τὸ αἶσθημα τῆς φιλανθρωπίας· ἀπ' ἐναντίας ἐρεθισθέντες ἐκ τῶν ἀπειλῶν καὶ μηκτυρισμῶν τῶν μουσουλμάνων, χολωθέντες δὲ καὶ ἐκ τῶν κακουχιῶν ἃς ὑπέφερον διαρκούσης τῆς πολιορκίας καὶ ἐκ τῆς ἀντιστάσεως ἣν ὑπέστησαν μέχρι τῆς πόλεως, ἐπλήρωσαν αἵματος καὶ πένθους τὴν Ἱερουσαλὴμ. ταύτην ἦν ἤρχοντο νὰ ἐλευθερώσωσι, καὶ ἦν ἐθεώρουν ὡς μέλλουσιν αὐτῶν πατρίδα. Παρηχρήμα ἡ σφαγὴ ἐγένετο γενικὴ· οἱ σωζόμενοι ἀπὸ τοῦ σιδήρου τῶν συστρατιωτῶν τοῦ Γοδεφρείδου καὶ τοῦ Τανκρέδου, ἐπιπτον ὑπὸ τὸ ξίφος τῶν ἐπίσης διψῶντων τὸ αἷμα τῶν Προβηγκιανῶν. Ἐφρονέοντο δ' οἱ Μουσουλμάνοι καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰς οἰκίας, ἡ δὲ Ἱερουσαλὴμ οὐδὲν παρήχεν ἄσυλον τοῖς ἡττωμένοις· τινὲς αὐτῶν ἀπέφυγον τὸν θάνατον κρημνιζόμενοι ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων ἕτεροι ἔτρεχον σωρηδὸν ὅπως καταφύγωσιν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εἰς τοὺς πύργους, πρὸ πάντων δὲ εἰς τοὺς ναοὺς των, ἔνθα ὅμως δὲν ἀπέφευγον τὴν καταδίωξιν τῶν χριστιανῶν.

Οἱ σταυροφόροι, κυριεύσαντες τέλος τὸ τζαμίον τοῦ Ὁμάρ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶχον ὑπερασπισθῆ ἐπὶ τινα χρόνον οἱ μουσουλμάνοι, ἀνετίσαν ἐν ταῦθα τὰς σπαραξικαρδίους σκηνὰς δι' ὧν ἐκηλύδωθη ἄλλοτε ἡ κατὰκτησις τοῦ Τίτου. Περὶ οἱ τε καὶ ἱππεῖς εἰσῆλθον φύρδην μίγδην μετὰ τῶν νικημένων. Ἐν μέσῳ δὲ τοῦ φρικωδεστέρου θορύβου, οὐδὲν ἄλλο διέκρινε τις, εἰμὴ στεναγμοὺς καὶ κραυγὰς θανάτου· οἱ νικηταὶ ὠδεύον ἐπὶ καταμελισμένων πτωμάτων ὅπως καταφθάσωσι τοὺς ματαίως ζητοῦντας ἐν τῇ φυγῇ τὴν σωτηρίαν των. Ὁ Ραϊμούνδος Ἀγίλης, μάρτυς αὐτόπτης, λέγει ὅτι ἐντὸς τοῦ ναοῦ καὶ ὑπὸ τὰς στοὰς τοῦ τζαμίου τὸ αἷμα ὑψώθη μέχρι τῶν γονάτων καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων. Πρὸς περιέργειαν τοῦ τρομεροῦ θεάματος, τοῦ δις ὑπὸ τοῦ πολέμου παρυσιασθέντος ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν, δανειζόμενοι τὰς λέξεις τοῦ ἱστορικοῦ Ἰωσήπου, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν διὰ τοῦ ξίφους φονευθέν-

των ὑπερέβαινε πολὺ τῶν ἀπανταχόθεν, σφαγῆς ἑνεκα, συρρέουσάντων νικητῶν, καὶ ὅτι τὰ πλησιόχωρα ὄρη τοῦ Ἰορδάνου ἐπανελάβον στενάζοντα τὸν ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἀκουόμενον θρήνον.

Οὕτω πως περιγράφει ὁ ἱστορικός Michaud τὴν ἄλυσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τῶν σταυροφόρων. Μετὰ τὴν κατάπαυσιν τῆς σφαγῆς, ὁ εὐσεβὴς Γοδεφρείδος, ὅστις ὅμως μετὰ τὴν νίκην ἀπέσχε τῆς αἱματοχυσίας, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τριῶν ὑπηρετῶν του, μετέβη ἄοπλος καὶ γυμνὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Τάφου. Μετ' αὐτὸν δὲ καὶ πάντες οἱ λοιποὶ σταυροφόροι, ἀπεκδυθέντες τὰ αἰμοδαφῇ αὐτῶν ἐκδύματα, ἐπορεύθησαν καὶ οὗτοι ἀνυπόδιτοι καὶ ἐν μετανοίᾳ εἰς τὸν ἱερὸν ἐκείνου τόπον, ὅστις ἦν τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας των. Δυστυχῶς ἡ σφαγὴ διεκόπη πρὸς καιρὸν, ὅπως ἐπανελθῇ μετὰ πλειοτέρας σκληρότητος. Ἀρχηγοὶ τινες σταυροφόροι ἐνόμισαν ἀναγκαῖον νὰ ἐμπνεύσωσι τὸν τρόμον εἰς τοὺς μουσουλμάνους, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπεφάσισαν νὰ ἐξολοθρεύσωσιν ἅπαντας τοὺς εἰς χεῖράς των μείναντας αἰχμαλώτους. Ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα ἔσφαζον, ἔκαιον, κατεμέλιζον, καὶ οὐδεὶς ἀπέστρεφε τὸ βλέμμα ἀπὸ τοῦ ἀπεχθοῦς ἐκείνου θεάματος. Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς ἐβδομήκοντα περίπου χιλιάδες μουσουλμάνοι ἀπέθανον ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι ἐκίχσαν ἐντὸς τῆς συναγωγῆς των, ὅπως ἐξήτησαν ἄσυλον.

Ἐνταῦθα νομίζομεν δέον νὰ καταπύσωμεν τὸν λόγον, καθότι ἡ περαιτέρω ἐξιστόρησις τῶν τυχῶν τῆς ἁγίας πόλεως θὰ ὑπερέβαινε τὸν σκοπὸν ὃν ἐξ ἀρχῆς προεθέμεθα. Τὰ περὶ τοῦ νεοσυστάτου βασιλείου τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν μετὰ ταῦτα γενομένων σταυροφοριῶν ἀνήκουσιν εἰς τὴν κυρίως ἱστορίαν, ὅπου ὁ φιλόστοργος ἀναγνώστης δύναται νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν φιλομάθειάν του.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΧΑΡΒΟΥΡΗΣ. (1)

ΕΝ μέσῳ τῆς σκοτίας ἥτις ἐπὶ τέσσαρας ὅλους αἰῶνας ἐκάλυπτε πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, εὐχάριστον εἶναι νὰ εἰπωμεν ὅτι ἀνεφάνησαν καὶ τινες ἀστέρες φαινοὶ. οἵτινες ἂν καὶ δὲν προσέφερον τὰς ὑπηρεσίας τοῦ πνεύματος ἢ τῆς παιδείας αὐτῶν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν πατρίδα, ἀλλ' εἰς ἕτερα κράτη,

(1) Βλ. φυλ. ΚΗ'. ἐν τέλει τοῦ «Σόφθολος Κρής.»

ὡχ' ἦττον ὅμως συνετέλεσαν πρὸς δόξαν τῆς πολυτλήμονος μητρὸς Ἑλλάδος, ἣν καὶ ὑπὸ ζυγὸν ἔτι διαιτελοῦσαν ἀπέδειξαν ὡς μὴ στεῖραν τέκνων πολυδόξων. Ἐν δὲ τοιοῦτον ὑπῆρξε καὶ ὁ Μαρῖνος Χαρβούρης.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Μαρῖνου Χαρβούρη, ἔλκουσα τὴν ἀρχὴν ἐκ Κρήτης καὶ Πελοποννήσου καὶ συγγενεύουσα πρὸς τὴν λαμπρὰν γενεὰν Λάσκαρη, εἶχε καταφύγει εἰς Κεφαλληνίαν, ὅπως ἀπαλλαχθῇ τῶν ἀδιαλήπτων καταπιέσεων ἀγρίων δεσποτῶν. Ἐκεῖ δὲ, ἐν τῇ πόλει Ἀργυστολίῳ, ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος ὁ Μαρῖνος, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Δημητρίου Χαρβούρη. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ, φλεγόμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἴδωσι τὸν υἱὸν αὐτῶν παιδεῖα κεκοσμημένον, ἀφοῦ τὸν ἐξεπαίδευσαν εἰς τὰ τῆς Κεφαλληνίας ἐκπαιδευτήρια, τὸν ἐπεμψαν ὀψιαιτέρον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βονωνίας μετὰ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου. Εἰς Ἰταλίαν ὁ μὲν Μαρῖνος, κλίσιν ἔχων πρὸς τὰς φυσικομαθηματικὰς ἐπιστήμας, ἠκολούθησε μᾶλλον τὴν κλίσιν αὐτοῦ ἢ τοῦ πατρὸς τὴν ἐπιθυμίαν, ὅστις τὸν προέτρπε νὰ σπουδάσῃ τὴν νομικὴν, ὁ δὲ ἀδελφός του Ἰωάννης ἐτράπη ἐπὶ τὴν ἱατρικὴν. Ἐκ τούτων ἀποδείκνυται πόσον ἀναισχύντως ψεύδεται ὁ Κ. Σαινισωβέρος ἐν τῇ εἰς Ἑπτάνησον περιηγήσει αὐτοῦ, πλάσας τὸν πατέρα τοῦ Μαρῖνου λαχανοπώλην, μολὶς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ ἀποζῶντα· διότι πῶς ἐδύνάτο εἰς πένης νὰ στείλῃ ἀμφοτέρους τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ εἰς Ἰταλίαν χάριν ἐκπαιδεύσεως, κατὰ τὴν ἐποχὴν μάλιστα ἐκείνην ὅτε πρὸς τοῦτο ἀπητοῦντο δαπᾶναι μέγισται;

Περαιώσας ὁ Μαρῖνος τὰς ἐν Ἰταλίᾳ σπουδὰς του, ἐπιστρέφει εἰς Κεφαλληνίαν· ἀλλ' ἐκεῖ ὑποπεσὼν εἰς παρεκτροπὴν τινα νεότητος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταύτῃ, ἀπεφάσισεν, ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὴν παθοῦσαν οἰκογένειαν, νὰ ἐκπατρισθῇ, καὶ ἐπειδὴ τότε ἡ Ῥωσσία ἐχρησίμευε τὸ γενικὸν ἄσυλον τῶν φυγάδων Ἑλλήνων, κατέφυγεν αὐτόσε καὶ τῇ συνδρομῇ τοῦ τὰ μέγιστα τότε ἰσχύοντος Ἑπτανήσιου στρατηγοῦ Μελισσηνοῦ, καὶ διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ εὐφυΐας, ἐπέτυχεν ἐντὸς μικροῦ ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τὰς μεγαλειτέρας θέσεις, λαβὼν παρὰ τῆς γενναϊόφρονος Αἰκατερίνης τὸν βαθμὸν ἀντισυνταγματάρχου τοῦ μηχανικοῦ. Οὕτω καὶ αὐταὶ αἱ παρεκτροπαὶ συντείνουσιν ἐνίοτε εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ διαπράττοντος αὐτάς, ὅπότεν τὸν προσμειδίᾳ ἢ τύχῃ.

Ἡ ἐν Κεφαλληνίᾳ Ἑνετικὴ τότε διοίκησις, κα-

τηγορήσασα τὸν Μαρῖνον ἐπὶ ἀποδράσει, ἀπεκῆρυξεν αὐτὸν, ἐκ τούτου δὲ ἠναγκάσθη, εἰς Ῥωσσίαν μεταβᾶς, νὰ κρύψῃ πρὸς καιρὸν τὸ οἰκογενειακὸν αὐτοῦ ὄνομα Χαρβούρης καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὸ συγγενικὸν Λάσκαρη. γνωρίζομενος ἐν Ῥωσσίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα ἱππότης Λάσκαρης.

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Χαρβούρης ἐτιμήθη παρὰ τῆς αὐτοκράτειρας διὰ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου, ἡ Αἰκατερίνη συνέλαβε τὴν ἰδέαν ν' ἀνεγείρῃ πρὸς τιμὴν τοῦ Πέτρου ἕνα μεγάλον ἀνδριάντα, ὅπως οὕτω διαιωνίσῃ τὴν μνήμην τοῦ ἐπρότεινε δὲ περὶ τούτου εἰς τὸν περίφημον τότε Γάλλον ἀγαλματοποιὸν Φαλκουέτιον, ὅστις θέλων νὰ παραστήσῃ τὰς μεγάλας δυσχερεῖας, ἃς ἀπάντησας ὑπερνίκησεν ὁ μέγας ἐκεῖνος αὐτοκράτωρ, ἐσχιδίασε τὸν μέγαν Πέτρον ἔφιππον καὶ καταπατοῦντα διὰ τοῦ ἵππου τοῦ ὄφιν, ὅστις ἐπειράτο νὰ παρεμβάλλῃ προσκόμματα εἰς τὴν πρόδόν του. Τὸ σχεδίασμα τοῦτο παρουσιασθὲν εἰς τὴν αὐτὴν ἔτυχε γενικοῦ ἐπαίνου, καὶ τὸ σῶμα τοῦ μηχανικοῦ διατάχθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ Βέτζηκ νὰ προτείνῃ τὸ σχέδιον τῆς μεγάλης οἰκοδομῆς, ἐφ' ἧς ἔμελλε νὰ τεθῇ ὁ ἀνδριάς ἐκεῖνος. Πολλὰ καὶ διάφορα σχέδια ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὸν ὑπουργόν, ἀλλὰ εἰς οὐδὲν ἐπεφάνετο ἡ ἀπαιτούμενη χάρις καὶ μεγαλοπρέπεια, καὶ οἱ μὲν οὕτως, οἱ δὲ ἄλλως ὑπεδείκνυν· ἐπὶ τέλους ὁ Φαλκονέτιος μὴ εὐρίσκων τὰς προτεινομένας βάσεις συμφώνους πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν του, ἀπεφάσισε νὰ κατασκευάσῃ ὑποστήλιον ἐκ διαφόρων μεγάλων πετρῶν τοῦ αὐτοῦ χρώματος συνδεδεμένων δὲ πρὸς ἀλλήλας διὰ σιδήρου καὶ ὀρειχάλκου. Τὸ σχέδιον τοῦτο κατέκρινεν ἐντόνως ὁ Μαρῖνος, ἰσχυρίζομενος ὅτι μόνον ἐπὶ μιᾷ πέτρᾳ ὤφειλε νὰ στήθῃ ὁ ἀνδριάς, διὰ νὰ μὴ ὑπόκειται ἡ βάσις εἰς τὴν διάλυσιν τὴν ὁποίαν προξενεῖ ἡ διαδοχὴ τῶν αἰώνων ἐπὶ τῶν πολυσυνθέτων σωμάτων, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου τὸ ὕψος κλίμα τῆς Ῥωσσίας, ἥθελε φέρεῖ ταχέαν τὴν ὀξείδωσιν τῶν σιδηρῶν καὶ ἐξ ὀρειχάλκου δεμάτων. Ἡ πρότασις αὕτη, θεμελιουμένη ἐπὶ ὀρθοτάτων παρατηρήσεων, ἔτυχε τῆς ἐπιδιοκίμασίας πάντων, πλὴν ἐκείνων οὓς ἡ φιλαυτία καὶ ἡ ὑπερηφάνεια ἐπεσκότηζε· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Φαλκονέτιος ἠναγκάσθη νὰ παραδεχθῇ τὸ σχέδιον τοῦ Μαρῖνου, μίαν μόνον ἐκφέρων δυσκολίαν, εἰς τὴν εὔρεσιν καὶ μεταφορὰν τοιοῦτου κολοσσιαίου σώματος. Ἀπεφασίσθη ὅθεν ἡ ἐκ πολλῶν λίθων κατασκευὴ τῆς βάσεως καὶ διατάχθη ὁ ὑπουργὸς Βέτζηκ, νὰ διευθύνῃ τὰ τῆς οἰκοδομῆς.

Οὐδόλως ἀποθαῖρυνθεις ἐκ τῆς ἀπορρίψεως τῆς προτάσεώς του, ὁ Χαρβούρης, ἀλλ' εἰς ἓν μόνον ἀφορῶν, πῶς νὰ ὑπερισχύσῃ αὕτη, ἐπέμενε παρὰ τῷ Βέτζηκ, ὅστις καὶ σύμβουλον τὸν προσέλαβεν, ὅπως μὴ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐναρξιν τῆς οἰκοδομῆς. Ἐν ἑαρ παρῆλθεν οὕτως εἰς ἀνωφελεῖς ἐρεύνας πρὸς εὑρεσιν τῶν λίθων· εἰς δὲ μόνος εὐρέθη ἡμίσειαν λεύγαν μακρὰν τῆς Πετρούπολεως, τὸν ὅποιον, καὶ τοι πολὺ μικρότερον ὄντα ἐκείνου, ὃν ὀφιαίτερον ὁ Χαρβούρης μετέφερεν, οὔτε ὁ ναύαρχος εἰς ὃ διατάχθη ἡ μετακομίσις, οὔτε ἕτερός τις τῶν μηχανικῶν ἀνεδέχθη νὰ μετακομίσῃ. Ἐν τούτοις ὁ Χαρβούρης πληροφορηθεὶς ὅτι ἐντὸς μιᾶς λίμνης, ἐγγὺς τοῦ Φιλανθικοῦ κόλπου εὐρίσκετο μέγας μονόλιθος, καὶ ἐπισκεφθεὶς αὐτὸν, εἶδεν ὅτι ἦτο γρανίτης κατὰ πολὺ ὑπερβαίνων τὸ μέγεθος τοῦ ζητουμένου ὑποστηλίου καὶ ἐπομένως ἀρμοδιώτατος πρὸς τὸν σκοπὸν. Ἀνεκοίνωσε λοιπὸν τὴν εὑρεσιν ταύτην, καὶ ὁ μὲν Φαλκονέτιος εὔρε τὸν μονόλιθον ἀξιόλογον, ὁ δὲ ὑπουργὸς τὴν μεταφορὰν ἀδύνατον, οἱ πολλοὶ τὸ πρᾶγμα γελοῖον, μόνη δὲ ἡ αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη ἐξέφερε τὴν θέλησιν ὅπως ὁ λίθος μετακομισθῇ εἰς Πετρούπολιν, καὶ ἐπτακισχίλια προσέφερε βούβλια δῶρον εἰς τὸν ἐπιχειροῦντα τὴν μεταφορὰν.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος μονόλιθος ἦν παραλληλεπίπεδος, καὶ εἶχεν ὕψος μὲν εἴκοσιν ἐνὸς ποδῶν, μῆκος δὲ τεσσαράκοντα δύο, πλάτος εἴκοσι ἐπτὰ καὶ τὸ ὅλον βάρος του ἦν τριῶν ἑκατομμυρίων καὶ διακοσίων χιλιάδων λιτρῶν. Εἰς δὲ τὰς δυσχερεῖας τῆς κινήσεως τοιοῦτον σῶματος προσετίθεντο καὶ αἱ μεγαλειότητες τῆς θέσεως καὶ τῶν ὁδῶν, διότι ἔπρεπε νὰ ἐξαχθῇ ἐκ λίμνης ὅπου ἦτο δεκαπέντε πόδας κεχωσμένος καὶ νὰ μεταφερθῇ ἐξ ἀποστάσεως δεκατεσσάρων μυλλίων ὧν τὰ μὲν ἡμίση διὰ ξηρᾶς, τὰ δὲ ἕτερα διὰ θαλάσσης. Ἐννοεῖται λοιπὸν πόσον τὸ ἔργον ἐφάνη παράτολμον καὶ τούτου ἕνεκα πολλοὶ τῶν μηχανικῶν ἐπρότειναν νὰ μεταφερθῇ κατὰ τμήματα.

Καταφρονῶν ὁ Χαρβούρης πάσας τὰς δυσχερεῖας, ὅσας ἐκτὸς τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος τῷ ἐπηύξανε καὶ ὁ φθόνος, ἀνεδέχθη τὴν μεταφορὰν ὁλοκλήρου τοῦ μονόλιθου καὶ πρὸς τοῦτο ἐθεώρησε κατὰλληλον τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ ἔτους, καθ' ἣν οἱ πάγοι ἐν Ῥωσίᾳ εὐρίσκονται εἰς τὴν μεγαλειτέραν αὐτῶν σκληρότητα. Δύο λοιπὸν εἰδῶν μηχανῶν ἀνάγκην εἶχε· πρῶτον πῶς νὰ ἐξαγάγῃ τὸν λίθον ἐκ τῆς λίμνης, καὶ δεύτερον πῶς νὰ μεταφέρῃ αὐτὸν εἰς Πετρούπολιν.

Αἱ μηχαναὶ, ἃς ὁ Χαρβούρης ἐφευρεν, ἐγένοντο ἀντικείμενον διαφόρων πραγματειῶν, ὥστε ἀδύνατον ἀποβαίνει νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώσας ἡμῶν ἐντελῇ ἐξήγησιν αὐτῶν· θέλομεν λοιπὸν ἀρκεσθῇ εἰς συντομωτάτην περιγραφὴν τῆς μεταφορᾶς ἰδίως διότι διὰ τὴν ἐκ τῆς λίμνης ἐξαγωγήν, μετεχειρίσθη τοὺς γνωστούς στρόφιγγας (vili) οἷτινες καὶ μέχοι τοῦ νῦν ἀποτελοῦσι τὸν θαυμασμὸν τῶν περὶ τὴν μηχανικὴν ἀσχολουμένων. Διὰ τὴν μεταφορὰν κατεσκεύασε περίεργον μηχανήν, ἥς τὸ ἄνω μέρος, ἡ κράββατος, συνέκειτο ἐκ δύο χονδροτάτων δοκῶν παραλλήλως πρὸς ἀλλήλας τεθειμένων, καὶ ἐχουσῶν ἐκάστη μῆκος μὲν τεσσαράκοντα δύο ποδῶν, πλάτος δὲ δεκαοκτὼ δακτύλων καὶ ὕψος δεκαεξί. Ἐνῶσας τὰς δύο ταύτας δοκοὺς μὲ ἄλλας χονδροτάτας καὶ μῆκος ἐχούσας δεκατέσσαρας πόδας, καὶ συναρμόσας πάλιν αὐτάς μεταξὺ των καὶ μὲ τὰς δύο παραλλήλους, διὰ μέσου χονδρῶν καὶ δυνάτων σιδηρῶν κατεσκεύασεν οὕτω κράββατον δυνάμενον νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὸ βάρος. Τὸ κάτω μέρος τῆς μηχανῆς ἐσχημάτισεν ἐκ δύο ὁμοῦ παραλλήλων δοκῶν, ἐχουσῶν μῆκος μὲν τριάκοντα πόδας, πλάτος δὲ δεκατέσσαρας δακτύλους καὶ ὕψος δώδεκα. Εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τῶν δύο τούτων δοκῶν, αἵτινος ἐπίσης συνηνοῦντο πρὸς ἀλλήλας διὰ χονδροτάτων σιδηρῶν, κατεσκεύασεν αὐλάκια, ἔνδον τῶν ὁποίων ἔθεσεν ὡς ἔνδυμα ἕτερα μετὰλλινα αὐλακώματα ἔχοντα τὰς πλευρὰς καμπύλους, πάχος δὲ δύο δακτύλων καὶ ἐκ μίγματος ἰδίου ὅπερ αὐτὸς κατεσκεύασεν ἐκ κασσιτέρου, ὀρειχάλκου καὶ ἄλλων μετὰλλων. Εἰς τὰς δοκοὺς ταύτας τοῦ κάτω μέρους τῆς μηχανῆς ἔθεσεν ἀγκύρια σιδηρᾶ, εἰς ἃ προσηρμόζοντο ἕτεροι δοκοὶ κατεσκευασμένοι διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου καὶ ἐδέχοντο τὸν κράββατον ἢ τὸ ἄνω μέρος τῆς μηχανῆς μὲ τὸν βράχον, καὶ οὕτως ἐκινεῖτο πάντοτε τὸ βάρος ἐπὶ τῶν μεταλλικῶν αὐλακωμάτων ἀντὶ δὲ τροχῶν, ἔθεσεν ἐπὶ τῶν αὐλακωμάτων τριάκοντα σφαίρας, ἀπεχούσας ἀλλήλων δύο πόδας, ἐπὶ δὲ τῶν σφαιρῶν ἀπέθεσε τὸ ἄνω μέρος τῆς μηχανῆς ἢ τὸν κράββατον, τοῦ ὁποίου αἱ δύο παράλληλοι δοκοὶ εἶχον πρὸς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τὰ αὐτὰ αὐλακώματα.

Τελειώσας οὕτω τὴν θαυμασίαν ταύτην μηχανήν, ἤρξατο ἐποιομαζόμενος ὅπως ἐξαγάγῃ τὸν λίθον, οὐδεμίαν προσοχὴν δίδων εἰς τοὺς λόγους τῶν φθονερῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐμπαικτικῶς ἔλεγον ὅτι ὁ Χαρβούρης προτίθεται νὰ θέσῃ ὄρος ἐπὶ ὧν. Διατάσσει καθ' ἐκάστην νὰ σαρώνωσι τὴν παρὰ

τὴν ὄχθην ὁδὸν τετρακόσιοι ἐργάται, ἵνα τὸ ἔδαφος μένῃ στερεὸν ἐκ τῆς καταπιπτούσης χιόνος, πῆγνυσιν ἐπὶ τοῦ πάγου πολυαριθμούς σρόφιγγας καὶ δι' ἀνευδότου ἐργασίας ἐξάγει τὸν λίθον ἐκ τῆς λίμνης, καὶ πλήρης χαρᾶς βλέπει αὐτὸν ἐπὶ τῆς μηχανῆς ἣν κατεσκευάσεν.

Ἡ διὰ τοῦ ὀλισθηροῦ πάγου μεταφορὰ δὲν ἀπῆντα μεγάλας δυσχερείας, διότι δύο ἢ τρεῖς σρόφιγγες ὑπὸ τριάκοντα δύο ἐργατῶν ἕκαστος κινούμενος, ἔσυρον τὴν μηχανὴν ἣτις διέτρεχεν ἑκάστην ὥραν ἐξήκοντα ποδας· ἀλλὰ τὸ τερατῶδες μεγαλεῖον τοῦ γρανίτου κινουμένου ἐπὶ μικρῶν σφαιρῶν, ὧν ἡ διάμετρος ἦτο πέντε δακτύλων, τὸ πλῆθος τῶν ἐργαζομένων ἀνθρώπων, οἱ δύο τυμπανισταί, οἵτινες κατ' ἐπιταγὴν τοῦ μηχανικοῦ ἴσταντο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λίθου, ἵνα δίδωσι τὰ προστάγματα, οἱ τισσάρες λιθοκόποι, οἵτινες ἐπελέκουν τὸν γρανίτην ὅπως τῷ δώσωσι τὸ ὀρισμένον σχῆμα, ἡ κάμιнос τῶν χαλκῶν, ἣτις ἦτο πάντοτε ἡναμμένη εἰς τὸ μέσον τοῦ λίθου, ὅπως ἐν αὐτῇ κατασκευάζονται ἢ διορθῶνται τὰ διάφορα ἐργαλεῖα, παρίστων ταῦτα πάντα θέαμα ἐξάίσιον ὥστε πᾶσα ἡ αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ μετὰ τοῦ πρίγγιπος τῆς Πρωσίας Ἑρρίκου μετέβη ὅπως εἶδῃ αὐτό· ὁ δὲ Χαρβούρης, καὶ τοὶ ἀσθενῶν ἕνεκα τοῦ κόπου καὶ τοῦ βαλτώδους τῆς χώρας, ἐξηκολούθει ὅμως διευθύνων τὴν ἐργασίαν.

Ἐντὸς ἐξ ἑβδομάδων ὁ ὄγκος μετεφέρθη εἰς τὸ παράλιον τοῦ Νέβα, ἐκεῖ δὲ ὑπῆρχε πλοῖον βυθισμένον ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ποδῶν μήκους, ἐξήκοντα ἐξ πλάτους καὶ δεκαεπτὰ ὕψους, ἐφ' οὗ ἐπεβίβασαν τὸν γρανίτην· ἀλλὰ τὸ πλοῖον ἕνεκα τοῦ μεγάλου ὄγκου, ἤνοιξεν, ὥστε ὁ Χαρβούρης, ἡναγκάσθη νὰ ἐπιζεύξῃ μεταξὺ τῶν δύο δρόμωνας καὶ ἐπ' αὐτῶν μετέφερε τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1769 τὸ ὀγκῶδες ἐκεῖνο σῶμα εἰς Πετρούπολιν, ἐν μέσῳ τῆς ἐκπλήξεως καὶ τοῦ φρενητιώδους ἐνθουσιασμοῦ τῶν κατοίκων. Ἡ δὲ πράξις αὕτη τοῦ Χαρβούρη ἐθεωρήθη ὡς μεγίστη, διότι οὐδεὶς μέχρις αὐτοῦ μετέφερεν ἕτερον ἐπίσης ὀγκῶδες σῶμα. Δι' ὅπερ εὐλόγως ἡ Αἰκατερίνη ἀνταμείβουσα τὴν ἱκανότητά του, τὸν κατέστησεν ὑπασπιστὴν αὐτῆς, σύμβουλον τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, ὑπουργὸν τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν, καὶ τέλος διευθυντὴν τοῦ σώματος τῶν εὐγενῶν τῆς ξηρᾶς.

Ἐν μέσῳ τῆς δόξης καὶ ὑπολήψεως ἣν ἀπελάμβανεν, ὁ Χαρβούρης, δὲν ἐλησμονεῖ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πατρίδα, ὑπὸ μιᾶς δὲ ἐπιθυμίας κατεῖχετο πῶς νὰ φανῇ καὶ εἰς ταύτην ὠφέλιμος. Οὐ μα-

κράν τῆς κωμοπόλεως Ληξουρίου ὑπάρχει βαλτώδης τις καὶ ἄκαρπος κοιλάς καλουμένη Λειβάδιον· ταύτην ὁ φιλόπατρις Χαρβούρης διανοήθη νὰ καταστήσῃ πηγὴν εὐδαιμονίας διὰ τοὺς συμπατριώτας του, μεταφυτεύων αὐτόσε διάφορα φυτὰ καὶ δένδρα τῆς Ἀμερικῆς. Ἀλλὰ γνωρίζων ὅτι τοιαύτη ἐπιχείρησις ὑπερέβαινε τὰς χρηματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις ἀπηνθύνθη πρὸς τὴν αὐτοκρατείραν Αἰκατερίνην, ἣτις τῷ ὑπεσχέθη πᾶσαν αὐτῆς τὴν συνδρομὴν. Πειθόμενος δὲ εἰς τὰς προτροπὰς πολλῶν ἵνα δημοσιεύσῃ τὸν μηχανισμόν τῆς μετακομίσεως τοῦ ὀγκώδους ἐκείνου γρανίτου, μεταβαίνει ἀδείχ τῆς αὐτοκρατείας εἰς Παρίσιους, καὶ ἐκεῖ ἐκδίδωσιν αὐτὸν Γαλλιστί.

Ἐν Παρίσιος διαμένων ὁ Χαρβούρης ἐνυμφεύθη νέαν τινα Γαλλίδα, ἐξ ἧς ἔσχεν ἕνα υἱόν· παραλαβὼν δὲ τὴν τε σύζυγον καὶ τὸν υἱόν του ἐπανῆλθε μετὰ τινα ἔτη εἰς Πετρούπολιν, καὶ ἐκεῖ, ἐπιτυχὼν διὰ τοῦ ἔνετοῦ πρέσβεως τὴν ἀνάκλησιν πάσης κατ' αὐτοῦ καταδιώξεως, ἀνεχώρησεν εἰς Κεφαλληνίαν, ἔνθα ἡ Ἑνετικὴ κυβέρνησις, ἐκτιμῶσα τὴν μεγίστην αὐτοῦ εὐφυίαν τῷ ἐδωρήσατο ὅλην τὴν περιοχὴν, ἐν ᾗ διενоеῖτο νὰ μεταφυτεύσῃ τὰ Ἀμερικανικὰ προϊόντα.

Ἠρξάτο λοιπὸν ἐν πρώτοις διὰ πολυαριθμῶν ἐργατῶν τὴν διοχέτευσιν τῶν λιμναζόντων αὐτόσε ὑδάτων, εὐτυχῶν καὶ τινα Γαλλαμερικανὸν ἔμπειρον περὶ τὴν γεωργικὴν ὅπως διευθύνῃ τὰ τῆς φυτείας. Ὅπως δὲ ἐπιστατῇ ἀλλ' αὐτοπροσώπως ὁ Μαρῖνος εἰς τὰς ἐργασίας, ἔκτισεν αὐτόσε καὶ ἕν οἶκον, ἐν τῷ ὁποίῳ προσέλαβε καὶ ὡς φύλακας παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πέντε στρατιώτας.

Ἀλλὰ μόλις ἤρξατο βλέπων τὸ ἔργον αὐτοῦ εὐδοούμενον, καὶ βάσκανος δαίμων ἐπιβουλευθεὶς τὸν ἄνδρα, συνώμοσε κατ' αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν πολυαριθμῶν ἐργατῶν τοῦ ὑπῆρχον καὶ περὶ τοὺς ἑκατὸν Λάκωνας, οὓς ὁ πρὸς τοὺς Τούρκους πόλεμος τῆς Ῥωσσίας εἶχε τότε καταστήσει ἀτιθάτους καὶ ἀρπακτικούς. Οὗτοι βλέποντες τὰς μεγάλας δαπάνας, ἃς ὑφίστατο ὁ Χαρβούρης καὶ πιστεύοντες ὅτι πλείστα παρ' αὐτῷ εὐρίσκονται χρήματα, ἀπεφάσισαν νὰ τὸν δολοφονήσωσι καὶ ἀρπάσωσι πᾶσαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν. Καὶ δι' εὐρόντες εὐκαιρίαν μίαν νύκτα, καθ' ἣν οἱ πρὸς φύλαξιν τοῦ στρατιώται εἶχον ἀνακληθῇ ἕνεκα ὑπηρεσίας, εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ αὐτὸν μὲν μετὰ τινων ὑπηρετῶν καὶ τοῦ Γαλλαμερικανοῦ ἐπιστάτου τῆς φυτείας φονεύουσι, τὴν δὲ γυναῖκα κατετραυματίσαν καὶ ὑπολαβόντες αὐτὴν

νεκράν, ἐδόθησαν εἰς τὴν ἀρπαγὴν καὶ λαβόντες ὅ,τι πολῦτιμον εὖρον, ἀνεχώρησαν διὰ νυκτὸς διὰ τινος πλοίου, τὸ ὁποῖον ἕνεκα τῆς νηνεμίας συνελήφθη τὴν ἐπομένην ἡμέραν, ὅτε ἐγνώσθη τὸ κακούργημα, μετὰξὺ Ἰθάκης καὶ Κεφαλληνίας. Καὶ ἡ μὲν σύζυγος τοῦ Μαρίνου ἀνέλαθεν ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς, οἱ δὲ ἔνοχοι κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, καὶ διὰ τοιοῦτου οἰκτροῦ τέλους ἡ Ἑλλάς ἐστερήθη τῷ 1782 ἐνὸς τῶν ἐνδοξωτέρων τέκνων της.

Ε. Σ.

« Ἀποκρέαι ! ἀποκρέαι ! μαγικὴ ὀνομασία !

Ἐπιδημικὴ εἰς ὅλους ἔπασε παραλυσία.

Τὴν σεμνότητα πρὸς ὅραν ὁ περίφανος ἀφίνει

Κι' ὁ φιλάργυρος ὁ γέρον τὸ κομποδήματ' αὐτοῦ λύνει ».

... Ποῦ κυβερνήσις ; ποῦ νόμις ;

Καὶ αὐτοὶ οἱ νομοθέται ἐλωλάθησαν ἀκόμῃ.

(ΤΑΝΤΑΛΙΣΜΟΣ.)

Ω. ΦΙΛΟΙ τῆς ψυχῆς μου, εὐγενεῖς τῶν πεζοδρομίων Κύριοι !

Ὡραῖαι τοῦ ἐξώστου καὶ τῶν παραθύρων τρυφεραὶ Δεσποινίδες — αἱ Ἀποκρέω ἐφθασαν, αἱ μαγικαὶ Ἀποκρέω ἦλθον.

Ἐδοὶ Σαβοῖ ! δὲν ὀμιλοῦν λατινικά· σὰς χαίρετοῦν, τρελλοὶ, μὲ τὸ τρελλὸν ἐπιφώνημα δύο ἐπισήμων παραλυμένων τῆς ἀρχαιότητος τοῦ Ἀλκιτιάδου καὶ τοῦ Περικλέους — δεχθῆτε τας μὲ τὸ σεμνὸν μειδιάμα τῆς Ἀσπασίας καὶ τῆς Λαΐδος — μὴ φοβῆσθε — ἡ καθαρὰ Δευτέρα ὅλα τὰ καθαρίζει.

Χθὲς ἐφώναζα ὡς ἀρχιστράτηγος, ὡς Γαριβάλδης τῶν καρδιῶν, ἐμπρὸς καὶ Σεῖς ! ἐμπρὸς καὶ ἐκεῖνοι ! ὅλος ὁ κόσμος ἐμπρὸς εἰς περιήγησιν !

Σήμερον Ἐδοὶ Βάκχε ! σταθῆτε ὀλίγον· αἱ Ἀποκρέω εἰσέβαλον καὶ πάλιν, ὡς πρὸ δύο χιλιῶν χρόνων, εἰς τὴν πόλιν τῶν μαινάδων καὶ πλημυροῦσι τὰς ὁδοὺς καὶ τρελλαίνουν καὶ τρελλαίνονται καὶ μὰς χαρίζουν τέλος πάντων τοὺς μετημφισμένους τῶν — ἐνῷ ταυτοχρόνως σπουδαία μεταμφισεις λαμβάνει χώραν εἰς τὰ Κυβερνητικὰ τοῦ κράτους.

« Κύριοι μὲ τὰ κουνούνια ! καὶ τοῦ χρόνου ! καὶ τοῦ χρόνου ! »

Ὅχι· αἱ Ἀποκρέω δὲν εἶναι πλέον τῶν Διονυσίων ἡ χαριτωμένη Βακχίς, παρακολουθοῦσα ἓνα Σιληνὸν, ἓνα Σάτυρον, μὲ τοῦ κισσοῦ τὸν θύρτον καὶ τὴν λαμπάδα τὴν ἀνημμένην, ἐνῷ ἐφόρει τῆς τίγρεως τὴν δορὰν καὶ εἶχε τὴν κόμπην χυτὴν ἐπὶ τὰς ὠμοπλάτας.

Ὅχι δὲν βαδίζει, ἐστεμμένη ἄνθις, ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς μετὰξὺ νέων καὶ νεανίδων, αἵτινες φέρουσι τὰς ἱερὰς κορίνους τοῦ Θεοῦ τῶν ἀρχαίων Ἀποκρέω Ἀλλ' εἶναι ἐνδεδυσμένη τῆς ἀκολασίας τὰ

ἐκτραχηλισμένα ἐνδύματα καὶ φορεῖ προσωπίδα, ἐν προνόμιον τοῦ μεσαιῶνος, διὰ νὰ μὴ ἐρυθρίῃ εἰς ὅ,τι λέγει, ὅ,τι ἀκούει, ἐνῷ τολμᾷ τὰ πάντα.

Οἰκτρά παρωδία τῶν προσωπιδοφόρων τῆς Βενετίας. Δυστυχῆς πόλις, ἐνδοξὸς ὀπλίτης· ἐτελεύτησεν ἀπὸ πτώσεως εἰς πτώσιν, πλην θαυμάζεται εἰσέτι διὰ τὸς προσωπιδοφόρους καὶ τὰς Ἀποκρέω της.

— Il Carnayale di Venezia. — Ἰπὴρξέ ποτε ἐφάμιλλον τοῦ Corso τῆς Ῥώμης αἱ — gondole — ἀντεκαθίστων θαυμασία τὰ δίτροχα καὶ τὰ τετράτροχα, τὰς πτερωτὰς ἀμάξας καὶ τοὺς κομποὺς φαέθοντας. Καὶ ἦτο μαγεία πλήρης ἐκστάσεων τῶν μετημφισμένων αἱ ἐρωτικαὶ ναυμαχίαι, αἱ μυστηριώδεις καταδιώξεις, τὰ ἀπηλπισμένα τῶν καρδιῶν ναυάγια.

Εὐτολμός τις ἱππότης, μετημφισμένος εἰς ἀρχαῖον μαρμαρίνον ἄγαλμα, ἵσταται ἐπὶ τῆς πρύμνης ἀερώδους γόνδολας, τὴν ὁποίαν ὡς πτίλον περιστρέφει τοῦ κωπηλάτου ὁ ἰσχυρὸς βραχίων καὶ διασχίζει ὁλόκληρον στόλον φύρδην μίγδην πλέοντα ἐπὶ ὑγροῦ ἀργύρου, ἀποστίλθοντος μὲ χιλίας μαρμαρυγὰς καὶ ἀντανακλάσεις, χωρὶς νὰ προσκρούσῃ που.

Μετ' ὀλίγον εἰς ἓν νεῦμα τοῦ ἀγάλματος ὁ κωπηλάτης διπλασιάζει τὰς ἡρακλείους δυνάμεις τοῦ ἡ γόνδολα πετᾷ ὡς αἰφνιδίον πνεῦμα βορρῆως, καὶ φαίνεται ὅτι θὰ ὑπερπηθῇ ἡ σημασιολίστον ἄλλην, ἥτις νωχελέστερα τῆς προσωπιδοφόρου διάδος ἦν φέρει ὑπερήφανος, μόλις πτερυγίζει παράπλευρος μιᾶς ἄλλης ἀρ' ὅπου δύο μετημφισμένοι τετρατῶδες, πρὰ καλοῦν καὶ διαθρύπτονται ἀπέναντι τοῦ ἐπιδεικνυομένου βόδου καὶ μιᾶς ἀνθοδέσμης, ἅτινα ἀποσύρονται πάραυτα ἐρωτοτρόπως διὰ νὰ κρυθῶσιν εἰς στήθη βαθύκολπα καὶ νὰ ἐνώσωσι τὸ γλυκὺ αὐτῶν μῦρον μὲ τὸ ἄρωμα πασθένου κερποῦ, ἐτοιμοῦ ἴσως νὰ ὠριμάσῃ εἰς τοὺς παλμούς καὶ τὴν θερμότητα τοῦ πρώτου ἔρωτος.

Ἄ ! ἀκούεται ἐν σειρῆνος ἀπηλπισμένον ἐπιφώνημα καὶ ποῖν παρέλθῃ ὁ ἥχος τῆς γλυκεῖας αὐτῆς φωνῆς, ἡ φέρουσα τὸν ἱππότην μὰς γόνδολα διήλθεν ἤδη μακρὰν καὶ τὰ λευκὰ χεῖλη τοῦ ἀγάλματος ἐχρωματίζοντο εἰς τὴν προσέγγισιν τοῦ βόδου, τὸ ὁποῖον ἀφῆρπασεν ὑπὸ τὴν στηθοκρότην τῆς ὠραίας προσωπιδοφόρου, ὡς λάρος τὴν μικρὰν λείαν τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

Πεῖσμα τότε καὶ καταδιώξεις· συμμαχίαι καὶ ἐπυμαχίαι προκαλοῦνται, συνδέονται· ἐκδίκησις ! εἶναι τὸ σύνθημα τῆς ἐρωτικῆς ναυμαχίας πρὸς ἀνάγκησιν τοῦ βόδου.

— Σὲ γνωρίζω, καλέ μου φίλε, λέγει ὑπὸ τὸ μυστηριώδες domino φωνὴ ὑποτρέμουσα, φωνὴ συγκεκνημένη, ἀλλὰ διαπερῶσα τὰ ἄδυτα τῆς καρδίας τοῦ διαβάτου τὸν ὁποῖον σταματᾷ χαρίζουσα προσωπιδοφόρος ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Sant-Marco.

— Μὲ γνωρίζεις ; ἀλλ' εἰμαι εὐτυχῆς... λέγει ὁ ἄγνωστος καὶ ἐρύθημα προδίδει τὴν ταραχὴν του.